№ 39 Մարտի 4 (16) 1881 Մարտի 4 (16) № 39

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ. կէս տարվանը 6 րուբլ: Առանձին համարները 5 կոպէկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ.

Գաւառացիները դիմում են այսպէս

Тифлисъ. Редакція «Мшакъ»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողին 2 կոպէկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կայսր Ալէքսանդր II. Բարձրագոյն մանիֆէստ.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Գերմանիա. Նամակ Կ.պոլսից.—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Դաւիթ բէկ.

ԿԱՅՍՐ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ II.

Վախճանվել է Նա, որ 26 տարի ղեկավարել է պետութեան բոլոր գործերը, որի ձեռքումն էր Ռուսաստանի ամբողջ բաղդը։

Քսան և վեց տարվայ ընթացքում կատարվեցաւ Ռուսաստանում Նորա կամքով այնքան, որքան ուրիշ երկիրներում դարերի ընթացքում է կատարվում։

Քսան և վեց տարվայ, իսկապէս շատ կարճ ժամանակամիջոցում, կատարվեցան այնպիսի վերանորոգութիւններ, որոնց իւրաքանչիւր ազգութիւն պարծանքով կարձանագրէր իր պատմութեան էջերի վրայ։

Ճորտերի ազատութիւն, դատաստանական նոր կանոնադրութիւն, քաղաքային և նահանգական ինքնավարութիւն, մարմնի պատիժների վերցնելը, մամուլի աւելի ազատ իրաւունքները, կանանց բարձրագոյն ուսման իրաւունքի տալը, ընդհանուր զինուորագրութիւնը,—այս այն խոշոր, ընդհանուր մարդկային վերանորոգութիւններն են, որոնք հանգուցեալ Կայսրի կամքով մի միւսի ետևից կատարվելով, մի անգամից գցեցին Ռուսաստանը եւրոպական միւս երկիրների շարքում։

Այլ ես չենք խօսում աւելի մանաւոր և միայն Ռուսաստանի ներքին կեանքին վերաբերեալ բազմաթիւ վերանորոգութիւնների մասին, որոնց առատաձեռնութեամբ պարգևեց հանգուցեալ Թագաւորը իր հպատակներին։ Ամբողջ քսան և վեց տարին, բայց մանաւանդ այդ փառաւոր թագաւորութեան առաջին և վերջին երկու տասնեակները մի եռանդոտ աշխատանք էր կատարվում, ամեն հին ձևերին ձեռք էր տրվում, ամեն եղած կազմակերպութիւններին նոր ոգի էր ներշնչվում։ Մի կողմից հիմնվում էին նոր դպրոցներ և գիմնազիաներ, լիցէյները համալսարանների կերպարանափոխվում, գրվում էր համալսարանական նոր կանոնադրութիւն, կազմվում էին յանձնաժողովներ շինականների հողերի հարցը կանոնաւորելու, կամ տարագրական օրէնքները վերաքննելու համար, ուրիշ կողմից հրէայ հպատակները գրեթէ կատարելապէս հաւասարվում էին իրանց իրաւունքների մէջ ռուսաց միւս քաղաքացիների հետ, վերցվում էր ամբոխի համար աղի վրա ծանր հարկը,—մի խօսքով ամբողջ Ռուսաստանը իր կեանքի բոլոր ճիւղերում, քսան և վեց տարի շարունակ վերանորոգութիւնների անընդհատ աշխատանքի մէջն էր գտնվում մի մարդու զօրեղ կամքի ներշնչով։

Եւ այդ Կայսրը որ այդքան արաւ իր հպատակների համար, տարածեց իր ազատիչ կամքի ոգին և իր պետութեան դուրս։ Նոյն թագաւորութեան պատմութեան փառաւոր էջերից մինն անջնջելի լինելու է և Թուրքիայի քրիստոնեայ ազգերի ազատութեան համար պատերազմը։

Եւ ոչ թէ միայն Ռուսաստանին ազգակից սլաւեան ազգերը, բայց և հայոց ազգը իր ազգային և քաղաքական վերակենդանութեամբ պարտական կը լինի Կայսր Ալէքսանդր II-ի զօրեղ պաշտպանութեանը։ Նրա անունը անխզելի կապերով կապված կը լինի միշտ հայոց խնդրի հետ։ Կայսր Ալէքսանդր II-ի անձնական համակրութեանը դէպի հայոց ազգը, ինչպէս և դէպի ամեն ճնշված ազգութիւնները, հայերը պարտական են Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրի կայացնելով և հայոց դատի պաշտպանելով Բեռլինի համաժողովում։

Ռուսաստանից և մարդկութիւնից պակասեց մի մեծ մարդ, որի պատկերը շատ դարերից յետոյ կերևայ ապագայ սերունդներին ինչպէս մի հսկայ նրան շրջապատած մանր ժամանակակիցների շղթայի մէջից։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՄԱՆԻՖԷՍՏ

„Միջազգային հեռագրական ընկերութիւնը" հաղորդեց մեզ հետևեալ հեռագիրը:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 2 մարտի „Правит. Вѣстн." լրագրում հետևեալ Բարձրագոյն Մանիֆէստն է հրատարակված. Աստուծոյ Ողորմութեամբ, Մենք, Ալէքսանդր Երրորդ, կայսր և Ինքնակալ Ամենայն Ռուսաց, Թա-

ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ

(1722—1728)

Ե.

Այժմ պատմենք համառօտ կերպով, թէ Դաւիթ բէկը Վրաստան գալով, նախ որպէս սկսեց իր ասպարէզը.

[illegible]

[illegible]

1-ին 1881 թւին.

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ III.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

[illegible]

—

ԵՐԵՒԱՆԻՑ [illegible]

—

ԻԳԴԻՐԻՑ [illegible]

—

[illegible] ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ-ՊՕԼԻՍ [illegible]

—

[illegible]

«St. Peterb. Herold» [illegible]

—

[illegible]

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

—

[illegible]

[illegible]

(Կը շարունակուի)